

ULI HESSE

Bayern München

Achter de schermen van de Rekordmeister

Vertaald door Edwin Krijgsman en Erik de Vries

2016

THOMAS RAP

‘Be not afraid of greatness:
Some are born great,
Some achieve greatness,
and some have greatness thrust upon ‘em.’
– William Shakespeare, *Twelfth Night*

INLEIDING

Voor het geld hoef je het niet te doen en je draait heel veel uren, maar over voetbal schrijven is de mooiste baan ter wereld. Tenzij je natuurlijk moet praten met een speler die zwaar geblesseerd is.

Zulke spelers zijn vaak chagrijnig, soms zelfs onbeschoft. Ze vinden het verschrikkelijk dat ze niet kunnen spelen. Ze zijn bang dat ze hun basisplaats zullen kwijtraken. Ze hebben er genoeg van om urenlang bij de fysio door te brengen. Ze missen de teamgeest in de kleedkamer. Ze zijn net zo geërgerd als ieder normaal mens zou zijn wanneer hij de godganse dag zijn hele lichaam zou aflopen op zoek naar bescheiden tekenen van herstel.

Dus bereidde ik me op het allerergste voor toen de deur openging en er een voetballer binnenkwam die door een gebroken enkel meer dan drie maanden langs de kant had gestaan. Ik had me geen zorgen hoeven maken. Met een brede grijns reikte Philipp Lahm me de hand.

De aanvoerder van het Bayern München dat in 2013 de Champions League won (en de aanvoerder van het Duitse elftal dat in 2014 wereldkampioen werd) was zo vrolijk dat we allebei al snel waren vergeten dat we het over voetbal moesten hebben. In plaats daarvan spraken we over zijn

nieuwste hobby, golf, en vervolgens vroeg ik hem of het klopte dat hij thuis een snookertafel had. Hij zei dat dat inderdaad zo was, waarop een gesprek ontstond over 8-ball-pool versus snooker.

Toen schoot me iets te binnen.

‘O,’ zei ik, ‘ik vergeet bijna om de groeten over te brengen en je beterschap te wensen van Franz Roth.’

Bayern heeft zich in de loop der tijd kunnen voorstaan op een hele reeks topspelers, maar vreemd genoeg was het vaak een minder bejubelde speler die de club op cruciale momenten in de clubgeschiedenis te hulp schoot. Dat gold zeker voor Franz Roth – die zich erop kan beroemen in maar liefst drie Europese finales (in 1967, 1975 en 1976) voor Bayern het beslissende doelpunt te hebben gescoord.

Lahms gezicht begon te stralen. ‘O, dat is aardig,’ antwoordde hij. ‘Hoe gaat het met hem?’

Lahm werd vijf jaar voordat Roth Bayern verliet om in Oostenrijk af te bouwen, geboren. Dus ik vroeg hem of hij Roth goed kende. Hij antwoordde dat ze niet bevriend waren of zo, maar dat ze elkaar af en toe tegenkwamen en goed wisten wat de ander had bereikt. Vervolgens zei hij langzaam: ‘Dit is een van de grootste en succesvolste clubs ter wereld, maar tegelijkertijd voelt het net als een grote familie. Dat is nou zo geweldig aan Bayern.’

Dat hoor je vaak van mensen die voor Bayern gespeeld hebben, hier trainer zijn geweest of een andere functie bij de club hebben vervuld. En het klopt ook. Als je een tijdje in het clubhuis rondloopt van Bayern in Giesing, de eenvoudige en sobere wijk van München waar Bayern sinds 1948 traint en de club sinds 1971 haar hoofdkwartier heeft, is de kans groot dat je vroeg of laat een oud-speler tegen het lijf loopt.

Over Karl-Heinz Rummenigge (voorzitter), Uli Hoe-

ness (voorzitter tot het belastingschandaal in 2014) en Franz Beckenbauer (erevoorzitter) lees je het vaakst. Maar je hebt ook nog Paul Breitner en werkpaard op het middenveld Wolfgang Dremmler, die tegenwoordig beiden werkzaam zijn bij de scoutingsafdeling. Walter Junghans maakt deel uit van de trainersstaf van het tweede elftal, net als Gerd Müller voordat hem dat eind 2014 door de ziekte van Alzheimer onmogelijk werd gemaakt. Een andere voormalige sluitpost, Raimond Aumann, is al heel lang de Supporter Liaison Officer van Bayern. Toen Hans Pflügler in 1992 op tweeëndertigjarige leeftijd zijn carrière in de hoofdmacht beëindigde, deed hij nog vijf jaar dienst in het tweede elftal (eigenlijk het Under-23-team) om de beloftes van de club het vak te leren. Tegenwoordig werkt hij op de merchandise-afdeling van Bayern.

De familiebanden reiken zelfs tot de kinderen van voormalige spelers. Max Breitner, de zoon van Paul, werkt op de pr-afdeling. Uli Hoeness' dochter Sabine is betrokken bij het vermaarde museum van de club. De oudere broer van Franz Beckenbauer, Walter, heeft een reclamebureau dat het clubblad van Bayern maakt en zijn zoon Stephan speelde in het tweede team en was vervolgens coach en scout bij de jeugdopleiding, tot hij in augustus 2015 aan een terminale ziekte overleed.

Ja, het huiselijke, familiale, warme Bayern München bestaat echt. Het is niet alleen maar een façade. Er bestaat een hardnekkig vooroordeel in Duitsland dat Bayern-supporters alleen maar succesjagers zijn, eerder klanten dan fans. Maar toen ik een paar jaar geleden voor de eerste keer de club bezocht om een stuk te schrijven voor het tijdschrift *FourFourTwo*, zei Uli Hoeness tegen me: 'Veel clubs hebben geen filosofie, ze worden gedreven door investeerders die alleen maar uit zijn op succes. Bij hun pogingen om de top te

bereiken, hebben ze weinig aandacht voor de supporters, de mensen. Maar Bayern vindt het van cruciaal belang om de supporters bij de club te betrekken. Voor degenen die denken dat dat niet waar is, is het altijd erg verrassend, maar voor onze supporters en leden is dit meer dan zomaar een club. Het is een surrogaatfamilie.' Zijn gezicht en zijn stem maakten duidelijk dat hij meende wat hij zei.

Maar dat vriendelijke, uitnodigende Bayern München is natuurlijk niet het enige Bayern München. Er is ook nog een andere club. Een club die ergernis en woede wekt. Het is verleidelijk om te stellen dat de haat die Bayern overal in Duitsland achtervolgt, te maken heeft met hun verheven status. Bayern is 26 keer kampioen van Duitsland geworden. De op een na succesvolste clubs, Nürnberg en Dortmund, hebben de kampioensschaal acht keer in de hoogte gehouden. Bayern heeft de DFB-Pokal, de Duitse beker, 18 keer gewonnen. Het op een na succesvolste team, Werder Bremen, maar zes keer. Sinds eind jaren zeventig, toen Borussia Mönchengladbach afhaakte, heeft Bayern in eigen land eigenlijk geen echte concurrentie meer, alleen maar ploegen die een tijdlang de strijd kunnen volhouden en het vervolgens moeten opgeven. Het is begrijpelijk dat een dergelijke situatie veel mensen ergert.

Maar de rivaliteit gaat nog verder terug. Bayern scheidde de geesten – en zeer sterk ook – al lang voordat het een heersende grootmacht werd. Al in 1968, toen de club nog geen enkele landstitel had binnengehaald, werd Sepp Maier na een uitwedstrijd tegen Hannover 96 door een supporter aangevallen. 'Ik vermoord je, jij Bayern-zwijn!' riep de man terwijl hij zijn paraplu hief om de doelman een klap te verkopen. (Maier sloeg hem met een uppercut tegen de grond.) In een land waar het voetbal zo zeer regionaal was, om niet te zeggen parochiaal, dat er pas vijf jaar daarvoor een landelijke com-

petitie in het leven was geroepen, was het hoogst ongebruikelijk dat een club 600 kilometer reisde en daar fysiek geweld te verduren kreeg.

Ook het publieke debat omtrent de club is niets nieuws. Terwijl ik aan dit boek werkte, bladerde ik vele nummers van het tijdschrift *Kicker* door, de eerbiedwaardige bijbel van het Duitse voetbal. Het was verbazingwekkend hoe vaak ik bij de ingezonden brieven een verhitte discussie tegenkwam tussen aanhangers en felle tegenstanders van de club, nog lang voordat Bayern begon te heersen in het Duitse voetbal.

Toen ik het nummer van 20 mei 1974 opensloeg, verwachtte ik op z'n minst één of twee stukken aan te treffen waarin lofzang over de club zou worden gezongen omdat ze een paar dagen eerder als eerste Duitse ploeg de Europacup had gewonnen. In plaats daarvan trof ik drie ingezonden brieven aan, allemaal uit Beieren, waarin hevig werd geklaagd over het feit dat iedereen altijd aan het afgeven was op Bayern. Ene meneer Eduard Weidler uit Passau schreef: 'Dit zijn lieden die iedere onbenulligheid zullen aangrijpen om het hele team, en zelfs het bestuur, te bestempelen als onsportief, arrogant en zelfs verdorven.'

Dat toont volgens mij dat de oude Duitse voetbalmantra nog steeds van kracht is: je houdt van Bayern of je hebt er een hekel aan, er is geen tussenweg. Of misschien is dat niet helemaal waar, omdat er tenminste één iemand in dit land is die heeft geprobeerd die tussenweg te bewandelen. En wel omdat dat de beste positie is van waaruit je dit verhaal kunt vertellen. En aangezien het een fantastisch mooi verhaal is, heb ik mijn best gedaan om noch van Bayern te houden, noch een hekel aan de club te hebben.

VOORWOORD

Hij wandelde. Dat deed hij deels omdat hij geen al te getalenteerde hardloper was. Hij was niet snel, hij was niet behendig, de eerste paar meters was hij te langzaam. Hij was ook niet sierlijk. Volgens sommigen leek het nogal onhandig, zoals hij hardliep.

Maar dat was niet de belangrijkste reden dat hij wandelde. Bij deze sport moet je af en toe wel rennen, ook al ben je niet snel of behendig. En het kon hem niet schelen hoe het eruitzag als hij rende. In tegenstelling tot een paar anderen in het team, was hij verstoken van iedere vorm van ijdelheid.

De reden dat hij wandelde, met de onzekere tred van iemand die de verkeerde straat is ingeslagen of zich opeens in een donkere steeg bevindt, was dat hij een stap of tien op de helft van de tegenstanders was doorgedrongen. Jaren later beweerden mensen dat bij de club de regel gold dat hij nooit maar dan ook nooit de middenlijn mocht overschrijden. Maar dat was natuurlijk onzin. Dat seizoen scoorde hij zeven doelpunten in de competitie, en dat lukt je niet als je negentig minuten op eigen helft blijft.

Er bestond dus geen regel. Maar er was wel een richtlijn. Die zei dat als de libero naar voren ging, hij achterin moest

blijven om rugdekking te geven. En deze libero deed niets anders dan naar voren gaan.

Hij begreep de redenen achter die richtlijn. Uiteindelijk was hij niet alleen maar geen elegante hardloper, hij was ook geen goede dribbelaar. Hij stond niet bekend om zijn passing. Zijn afstandsschoten waren behoorlijk, maar niet fantastisch. En hoewel hij beter aan de bal was dan menig een dacht, was techniek niet zijn sterkste punt.

De vraag is: wat was wel zijn sterkste punt? Waarom was hij een vast en onlosmakelijk onderdeel van een ploeg die op datzelfde moment tot de beste twee van het continent behoorde?

Misschien omdat hij richtlijnen begreep en respecteerde. En dat was nou niet bepaald de sterkste kant van de ploeg. Er zat in ieder geval één waar genie in de ploeg – de eerder vermelde libero, die deed wat hij wilde (op het veld en soms ook buiten het veld) zonder dat hij daar verantwoording over hoefde af te leggen. Dan had je nog die getalenteerde vleugelspeler die zo snel was dat hij vaak gewoon de diepte in ging zonder zich af te vragen wat er achter hem gebeurde. Je had de excentrieke linksback met zijn priemende ogen, die zo graag in de contramine ging dat hij dingen zei waar hij zelf niet achter stond, alleen maar om te laten zien dat hij zich nergens iets aan gelegen liet liggen. En dan had je natuurlijk nog de beste spits aller tijden. Een van de redenen waarom hij zo goed was, was dat je nooit wist waar hij zou opduiken, alleen maar dat het op de goede plek zou zijn. Zelfs de doelman was onvoorspelbaar – op goeie dagen een clown, op slechte dagen een paljas.

Hij maakte deel uit van dit team omdat hij anders was. Hij was betrouwbaar, hij kende zijn plek, hij respecteerde de regels. Niet vreemd dat veel van de anderen op een dag onvoorstelbaar rijk, beroemd en machtig zouden worden, terwijl hij

iedere dag om zes uur 's ochtends in alle rust zijn winkeltje kon openen om kranten en schrijffartikelen te verkopen.

Hij keek over zijn linkerschouder naar de libero. Zoals altijd had hij de bal aan de voet. Ook al tikten de laatste minuten weg, de libero had geen haast. Zijn pass was, zoals altijd, elegant, kalm en precies. Maar er waren toch twee vreemde dingen aan de hand. Het eerste was dat de libero de bal bijna helemaal zijwaarts passte. Als iemand anders zo'n haakse pass gaf, mopperde de libero dat het doel aan de overkant stond, niet aan de zijkant. De pass leek erop te wijzen dat zelfs de libero, na twee uur voetbal, door zijn ingevingen heen was.

Bovendien was het vreemd dat de libero de bal op hem passte. Meestal was het omgekeerd. Wie weet, misschien was de libero zo verbaasd om hem hier te zien dat de pass een onwillekeurige reflex was.

Hij nam, opvallend behendig, de bal met rechts aan en begon aan een drafje. Op ongeveer dertig meter van het doel keek hij op. Voor hem lag wat ruimte, waarschijnlijk omdat de tegenstanders wisten dat hij zelden over de middenlijn kwam en zich afvroegen of ze hem nu moesten aanpakken of niet. Hij zag dat de beste spits aller tijden met zijn rechterarm omhoog de bal wilde hebben.

Hij vroeg zich af hoelang er nog te spelen was. Hij zag de stadionklok, maar die toonde alleen maar een tijd, niet de minuten die er nog te gaan waren. Het leek hem dat het over een paar seconden afgelopen zou zijn. Nog een ogenblik of wat en dan zou deze ellendige wedstrijd worden afgefloten. In een bepaald opzicht was hij bijna dankbaar. De spits van de tegenstander was zo'n snelle, handige jongen die hem helemaal wegspeelde. En vanavond was hij weggespeeld. Deze wedstrijd was een van zijn slechtste van dit hele seizoen.

Opeens kreeg hij een idee. De scheidsrechter zou vast niet

affluiten zolang hij nog oprukte met de bal. Maar stel dat hij stilhield? Stel dat hij de bal zou afgeven? Dat zou een goed moment voor de scheids zijn om af te fluiten. Hij keek naar beneden en gaf de bal met zijn rechtervoet een tikje naar voren. Hij wandelde niet meer, en hij draafde ook niet meer. Nu rende hij echt. Om redenen die hij zelf nooit zou kunnen uitleggen, draaide hij zijn sterke, gespierde bovenlichaam en zwaaide zijn rechterbeen naar achteren, alsof hij een hard afstandsschot wilde afvuren. Hij hoorde kreten van afschuw. Hij hoorde de beste spits aller tijden roepen dat hij alsjeblieft niet moest schieten, niet vanaf die afstand, niet met elf paar benen tussen hem en de goal, niet nu, niet – godallemachtig – in de belangrijkste wedstrijd die ze ooit hadden gespeeld. Vervolgens dacht hij even niet aan de richtlijnen, de regels en het geschreeuw en trapte zo hard als hij kon.

Hij hoorde een vreemd geluid, een dof gerommel. Toen zag hij hoe de libero op hem af kwam om hem vervolgens in de armen te springen. Vreemd, dacht hij, dat heeft de libero nooit eerder gedaan. Later zou hij vertellen dat hij aanvankelijk echt niet wist wat er aan de hand was, wat hij had gedaan.

Natuurlijk wist hij dat niet. Niemand, ook het ware genie niet, had ook maar een flauw idee dat de speler van wie je het het minste zou verwachten, zojuist een superclub in het leven had geroepen.

1. AFVALLIGEN EN CAVALIERS

De twintigste eeuw was nog maar acht weken oud toen in hartje München elf jongemannen een kroeg uit stapten en een nauw steegje in liepen. Zoals veel straatjes in dit deel van de stad, het historische centrum, was het vernoemd naar een oud beroep. De Duitsers noemden het de Schäfflergasse, wat erop duidde dat hier ooit kuipers gevestigd waren.

We weten niet of de mannen links- of rechtsaf gingen. Maar het was al laat op deze koude avond in februari en ze hadden haast, dus lijkt het aannemelijk dat ze de kortste route naar hun bestemming namen. In dat geval gingen ze naar links en, een klein stukje verder, opnieuw naar links.

Vele jaren later werd er gezegd dat het zeer passend was dat precies elf mannen langs de imposante Feldherrnhalle liepen, en vervolgens langs het ruitersstandbeeld van de voormalige koning van Beieren, Maximiliaan I, om FC Bayern München op te richten. Men zei ook dat het typisch was dat ze allemaal afkomstig waren uit de middenklasse of zelfs uit welgestelde families... en dat geen van hen daadwerkelijk uit München of zelf maar Beieren kwam.

Ja, in zekere zin zou dat typisch zijn geweest – maar zo zat het niet helemaal. Otto Naegele, met zijn twintig jaar een van de jongsten van de groep, kwam uit de buurt. Hetzelfde gold

voor de vierentwintigjarige Arthur Ringler en voor de broers Wamsler, Fritz en Karl. Terwijl de achtentwintigjarige Franz John de zoon van een eenvoudige kantoorklerk was en als fotograaf werkte.

Het is wel waar dat deze elf mannen, die op die sombere, koude dag – 27 februari 1900 – samen op weg waren om een voetbalvereniging op te richten, een ongewoon kleurrijk groepje vormden. Twee van hen, Kuno Friedrich en Wilhelm Focke, kwamen helemaal uit Bremen, 760 kilometer noordelijker. Focke, zo grapt zijn vrienden, had meer talenten en interesses dan Leonardo da Vinci. Hij was onder meer schilder, beeldhouwer, dichter en uitvinder, en op een dag zou hij te boek komen te staan als een van de pioniers van de Duitse luchtvaart. We mogen aannemen dat hij het goed kon vinden met Naegele, die aan de Academie voor Schone Kunsten studeerde en niet lang daarna een beroemd grafisch ontwerper zou worden.

Opvallend genoeg maakte een nog beroemdere kunstenaar deel uit van de groep oprichters, hoewel hij er die avond in februari niet bij was. Een paar weken daarvoor, in januari 1900, hadden zeventien man een document ondertekend waarin ze verklaarden bereid te zijn lid te worden van een nieuwe voetbalclub, als bepaalde gebeurtenissen de oprichting daarvan noodzakelijk maakten. Een van hen was Benno Elkan, een tweeëntwintigjarige beeldhouwer uit Dortmund die vandaag de dag bekendstaat als maker van de Knesset Menorah, de enorme bronzen kandelaar die voor het Israëlijsch parlement in Jeruzalem staat.

Het bestaan van dat document toont aan dat de oprichting van Bayern München niet in een opwelling gebeurde. Franz John – als oudste van de groep was hij zoiets als de onofficiële leider – en de anderen wisten al een tijdje dat ze misschien

een drastische beslissing moesten nemen als ze in stand wilden houden wat al deze wel heel verschillende lieden bond: hun liefde voor voetbal.

Achteraf gezien is het misschien vreemd dat deze goed opgeleide, creatieve, liberale, kosmopolitische en nogal verfijnde jonge heren helemaal gek waren van een eenvoudig, ruw spel dat inmiddels wordt gezien als de sport van de gewone man. Maar in het Duitsland van het fin de siècle lagen de zaken heel anders. Terwijl voetbal al populair aan het worden was in Engeland, waar mensen betaalden om wedstrijden tussen professionele teams bij te wonen, was de belangrijkste sport in Duitsland *Turnen*.

Dat woord wordt normaal gesproken vertaald met ‘gymnastiek’, maar dat is een beetje al te simpel. Het massale fenomeen waar Turnen in de negentiende eeuw in Duitsland tot uitgroeide, ging terug op een onderwijzer die Friedrich Ludwig Jahn heette en die de geschiedenis is ingegaan als de *Turnvater*, de vader van het Turnen. Jahn was een fanatiek nationalist. Tijdens de Franse bezetting (tussen 1794 en 1815 stonden de meeste Duitse gebieden onder Frans gezag) raakte hij ervan overtuigd dat de Duitsers meer macht en invloed in Europa moesten zien te verwerven. Politiek gesproken betekende dat dat diverse Duitse koninkrijken, zoals Pruisen en Beieren, verenigd moesten worden. Op een basaler niveau, stelde Jahn, moesten de Duitsers gedisciplineerder, georganiseerd en lichamelijk fitter worden. Hij ontwikkelde een oefeningenprogramma dat hij Turnen noemde, een oud Duits woord dat ‘voortbewegen’ betekent.

Bij de eerste demonstratie in het openbaar – die hij in 1811 in Berlijn organiseerde – leken veel activiteiten inderdaad op moderne gymnastiek. Maar zijn volgers deden ook oefeningen die we vandaag de dag in verband zouden brengen met

atletiek (zoals hardlopen, werpen en springen) of vechtsporten (zoals worstelen en schermen). Jahn noemde het allemaal Turnen en hij verhulde niet dat hij het niet als onschuldig, zorgeloos sporten zag, maar als 'patriottische training voor de bevrijdingsoorlog [van de Franse overheersing]'.

In de decennia die volgden zouden het geluk en de reputatie van Jahn – en dat van zijn geesteskind Turnen – pieken en dalen kennen. In 1848 richtte in München een groep mannen onder leiding van een Weense acteur een gymnastiekclub op. Twee jaar later ontbonden de Beierse autoriteiten deze club, omdat ze de leden ervan verdachten republikeinse revolutionairen te zijn. In de jaren daarna kreeg het idee van een verenigd Duits Rijk echter steeds meer aanhangers (en in 1871 zou het een feit worden). Uiteindelijk werden de leden van de gymnastiekclub in ere hersteld. Al in 1860 zou de Münchener Turnverein – of kortweg TV – heropgericht worden.

Zoals alle Duitse clubs was Münchener TV, dat op een dag bekend zou worden als 1860 München, een organisatie zonder winstbejag waarvan de leden eigenaar waren en die de plaatselijke gemeenschap ten dienste stond, in dit geval de Münchener arbeiderswijk Giesing. Elke rechtchapen burger kon lid worden van de club – en iedereen kon het lidmaatschap ook weer opzeggen. Een paar later, in juni 1879, deden enkele ontevreden gymnastiekbeoefenaars dat, en zij richtten hun eigen club op: MTV 1879 (Männer-Turn-Verein, herenturnvereniging).

MTV had de t van turnen weliswaar prominent in de naam, dat betekende niet dat de vereniging andere activiteiten niet toestond. In 1880 stelden een paar leden voor een schermafdeling op te richten, en de vereniging begon later datzelfde jaar een zangafdeling en riep een koor in het leven. Als het al vreemd kan lijken dat een club een zangafdeling heeft, dan

kun je je voorstellen hoe verbaasd de MTV-leden moeten zijn geweest toen, in 1897, iemand voorstelde een voetbalafdeling op te richten.

Voetbal! Het woord alleen al zorgde ervoor dat de volgelingen van Jahn bleek wegtrokken. Een leraar uit Stuttgart, Karl Planck, had kort daarvoor een boek over deze nieuwe sport gepubliceerd waarin hij het spel omschreef als 'de Engelse ziekte' en de spelers als 'voetlomperiken'. De bekende pedagoog Otto Jaeger schreef: 'Ik heb een hekel aan het spel, ook al vanwege de deerniswekkende, gebukte houding waarin de spelers achter de bal aan rennen.' In het algemeen vond men dat voetbal verdorven was omdat het meer om competitie dan om gemeenschapszin ging. En als zodanig was het on-Duits. De beoefening van het spel werd beschouwd als een onpatriottische daad.

Dit verklaart waarom de Duitsers die ondanks de opgetrokken wenkbrauwen en vermanende woorden in die beginjaren gingen voetballen, nou juist het soort vrijdenkende, vooruitstrevende jongeren met een rebelse inborst waren zoals de jongemannen die op die dinsdagavond in februari 1900 Franz John volgden.

Otto Naegele, bijvoorbeeld, was lid van wat algemeen werd beschouwd als het allereerste voetbalteam dat in München werd geformeerd. Het droeg de ongewone, Latijnse naam Terra Pila (*pila* betekent 'bal') en werd in september 1896 door scholieren en studenten opgericht. Toen Terra Pila (waarvan de leden dermate avontuurlijk waren dat ze zelfs honkbal speelden!) twee jaar later alweer werd ontbonden, richtte een aantal spelers een nieuwe club op. Anderen, onder wie Naegele, kozen een meer voor de hand liggende oplossing en sloten zich aan bij een bestaande club: MTV 1879, of beter gezegd, de kersverse voetbalafdeling van die club.